

Slots- og Kulturstyrelsen

Fejøgade 1
4800 Nykøbing Falster
Telefon 33 95 42 00

post@slks.dk
www.slks.dk

19. april 2024
Jour. nr.: 23/01256

Høring om fredning af Bøssemagergade 64, Helsingør Kommune

Det Særlige Bygningssyn har på sit møde den 21. marts 2024 indstillet, at Espansiva-Huset, Bøssemagergade 64, 3150 Hellebæk, 2 dm Hellebækgård, Hellebæk i Helsingør Kommune, bliver fredet.

Bygningssynets indstilling

Det Særlige Bygningssyn udtaler: *"Bygningssynet finder, at Espansiva-Huset bestående af villa med garage, havemure, gårdhave og betonstensbelægninger (1970 af arkitekt Jørn Utzon) beliggende Bøssemagergade 64, Hellebæk, Helsingør Kommune har de væsentlige arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter, der kan begrunde en fredning.*

Det Særlige Bygningssyn finder, at Espansiva-Huset er et fremragende eksempel på Jørn Utzons arbejde med additiv arkitektur – en betegnelse, der forklarer byggeprincippet, hvor man kan sammenstille, tilføje og ændre efter behov. Espansiva-Huset materialiserer udviklingen af det industrialiserede byggesystem til brug for mindre huse, som Jørn Utzon udviklede i 1960'erne. Hertil kommer, at Espansiva-Huset i sin udformning er en overbevisende og indbydende enfamiliebolig indpasset på en mindre grund i en historisk kontekst.

Espansiva-Huset ligger i forlængelse af Jørn Utzons tidligere produktion inden for boliger, hvor variation og oplevelsesrigdom kommer til udtryk via additionsprincippet. Men Espansiva-Huset adskiller sig i kraft af ejers mulighed for individuelt at kunne sammensætte sin arkitekttegnede bolig efter behov, uden at det arkitektoniske udtryk svækkes – både inden for den enkelte matrikel og i et helhedsområde. Espansiva-Huset levendegør Utzons tanker om additionsarkitektur med huse opbygget ved sammenstilling af standardiserede modulenheder i et rationelt udtryk med synlige konstruktioner og brug af lette materialer for en håndterbar montage.

Espansiva-Huset fremtræder som en harmonisk, modulær helhed på grund af de klart afgrænsede bygningsvolumener, de velproportionerede facader og de ensidige tagflader. Huset fremstår beskedent og let med tydelige og effektfulde detaljer, der understreges ved modulernes konstruktion, der er grundigt og konsekvent bearbejdet. Det gælder også havemurene, den indre gårdhave og belægningen, som fremstår enkel, men virkningsfuld og med referencer til japansk arkitektur ligesom selve huset. Espansiva-Huset lukker sig mod omverdenen, men favner den indre gårdhave og skoven bagved, og overalt er der en nær ude-inde relation. I det indre er der et stærkt samspil mellem planløsningen og modulerne på grund af de synlige limtræskonstruktioner samt bygningens interiør og detaljering, herunder limtræskonstruktionernes samlinger med trekantafstivninger, døre med messinggreb og indbyggede skabe og de oprindelige overflader som parketgulve. Espansiva-Husets enkle farvesætning og traditionelle materialeholdning - ude som inde - bidrager til det samlede uprætentiøse og rationelle udtryk.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at garagen føres tilbage til et mere oprindeligt udtryk, herunder at gavltrekanterne atter beklædes med Eternitplader. Endvidere vil Bygningssynet opfordre til, at indkørslen flyttes tilbage til sin oprindelige placering, så der skabes visuel forbindelse til hovedindgangen som oprindeligt".

Høring

Bemærkninger om fredning kan sendes til Slots- og Kulturstyrelsen. Bemærkningerne skal være modtaget **senest den 15. august 2024**.

Herefter vil Slots- og Kulturstyrelsen senest 3 måneder efter denne dato beslutte, om bygningen skal fredes.

Konsekvenser

Indtil fredningssagen er afgjort, må du ikke foretage bygningsarbejder og lignende, som rækker ud over almindelig vedligeholdelse, medmindre der er givet tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Undtaget herfra er visse typer af bygningsarbejder, som kan iværksættes på grundlag af skriftlig underretning, jf. § 10, stk. 5, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer. Reglerne herfor fremgår af bekendtgørelse nr. 1588 af 28. juni 2021 om hvilke bygningsarbejder i fredede bygninger der ikke kræver forudgående tilladelse.

Dette følger af § 6, stk. 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Offentlig bekendtgørelse

Offentlig bekendtgørelse af forslaget sker på styrelsens hjemmeside www.slks.dk med oplysning om fristen for indsendelse af bemærkninger.